

Hristo Botev

Botyov și rebelii lui cu alb de plumb: Hristo Botev și detașarea lui în memoria populară / de compoziție. Kalina Todorova, Blaga Atanasova Merry Pelova. - Vratsa: Biblioteca Județeană "Hristo Botev", 2008. - 304 p, 21 cm - (Patria)

Și eroul născut cu inima nemuritor, pentru toți oamenii cred că acesta "nu a prinde un glonț, sabia nu taie!"

A căzut mort în luptă inegală, dar inima lui era nici o infrangere eroic - doar doarme când diplenitsata, blocat până la capăt în pământ

vin toate,

se va "trezi"

Pozo va crește

eroi curajos peste

ca înainte ...

O perspectivă neobișnuită în personalitatea și destinul lui Hristo Botev ca un succes al eroilor vechi ,este un erou din mitologia noastră națională , una dintre încarnări ale nemuririi inimei eroice bulgare . Prin urmare , o structură specială a cărții - în contrast cu colecțiile populare bine - cunoscute de acest gen în care vom găsi distribuția gen de materiale de la " Botyov sale rebelii albe de plumb " , suntem în căutarea pentru locația de fiecare text - dacă poezie sau proză - în întreaga basmele despre personaje , în funcție de mesajul pe care -l aduce . Astfel cum sunt enumerate , în peste o sută de piese - cântece populare , legendele sunt grupate în jurul mai multor teme : Wolf sa născut ; Sinod mi rezumă țara între vlahi și

Bogdanski , " Radetzky " , pe plaja de la River Belle , Botyov alb sau plumb rebelii , primul impuls împuşcat , aşa Botyov ciocanul ... Şi spart mea şi mi Gina rebelii albe din Stara Planina ... , m-am luptat , eliberat Bulgaria , Vraţa coş întâlnire Botev ; Ei păstreze numele său ; Botev în viaţă .

Colectia cuprinde o vastă nime secţiune bibliografie şi index geografică .

Surse : hârtie colecţii departamentul de " istorie locală " - RB " HR. Botev " Arhivele statului , arhivele multe biblioteci şi centre comunitare din ţară , colecţii particulare şi arhive , numeroase înregistrări de teren efectuate în diferiţi ani de folclorişti şi istorici , multe dintre care sunt publicate aici pentru prima dată .

Okolcitsa'03: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski- Vratsa: municipiul Vratsa, 2003. -168 pag.:cu ilustr. colorata, portr, fax.; 21 cm

Okolcitsa'04: almanah artistic-literar/ Red. colegiu Marin Botunski si altii;[lit. obrab.] Liana Daskalova, Liudmil Rashev, Yna Kremenska – Vratsa: BG Print, 2004 -168 pag.: cu il. col.; 20 cm

Okolcitsa'05: almanah artistic-literar/ Red colegiu. Marin Botunski si altii – Vratsa:[BG Print], 2005. -168 pag. : cu portr., 8 l.: col. Il.; 21 cm

Okolcitsa'06: almanah artistic-literar/ Red.colegiu Marin Botunski si altii – Vratsa : BG Print, 2006. -168 pag.: cu port., 8l.: col. Il.;21 cm

Okolcitsa'07: almanah artistic-literar/ Red.colegiu Marin Botunski si altii – Vratsa :[BG Print], 2007. -176 pag.: cu il. col.;21 cm

Okolcitsa'08: almanah artistic-literar/ Red.colegiu Marin Botunski si altii – Vratsa: Comitetul organizatoric Botev; Municipiul Vratsa, 2008 (Vratsa: BG Print) -168 pag.: cu il., 8l. il. col.; 21 cm

Okolcitsa'09: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski ; Red.Andrei Andreev si altii –Vratsa : Comitetul organizatoric Botev, 2009 (Vratsa: BG Print) - 224 pag.: cu il., 4 l.: il.; 21 cm

Okolcitsa'10: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski; Red.Andrei Andreev si altii –Vratsa : Comitetul organizatoric Botev, 2010 (Vratsa: BG Print) - 240 pag.: cu il., 8 l.: il. col.; 21 cm

Okolcitsa'11: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski; Red.Gheorghi Anghelov si altii –Vratsa : Comitetul organizatoric Botev, 2011 (Vratsa: BG Print) -230 pag.: cu il., 21 cm

Okolcitsa'12: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski; Red.Andrei Andreev si altii –Vratsa : Comitetul organizatoric Botev, 2023 (Vratsa: BG Print) - 232 pag.: cu il., 21 cm

Okolcitsa'13: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski; Red.Petar Anastasov si altii –Vratsa : Comitetul organizatoric Botev, 2013 (Vratsa: BG Print) -232 pag.: cu il., 21 cm

Okolcitsa'14: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski, red. principal si altii –Vratsa: BG Print, 2014 -232 pag. : cu il., 8l.: il. col.; 21 cm

Okolcitsa'15: almanah artistic-literar/ gl.red. Marin Botunski, red. principal si altii –Vratsa: BG Print, 2015 -240 pag. : cu il., 8l.: il. col.; 21 cm

A RASARIT soare limpede : material etnografic si de folclor adunat in cercul de muzica.

Folclor din scoala “Iv.Rilski”,cartier Bistrets, conducator Pelaghia Stoyanova:
Album – Alb-negru

Album -32/24cm, 122 pag.+4 pag. Fotografii

Albumul contine texte ale cintecelor populare, chicitori si obiceiuri adunate si scrise de mina de catre copii, sub conducerea invatatoarei folcloriste Pelaghia Stoyanova. Materialul de teren inregistrat de ea in anii 70 ai sec. XX din zeci de informatori din Bistrets asupra a 6 role de magnetofon, se pastreaza in departamentul “Istorie locala” – biblioteca regionala “Hristo Botev”.

PIATA “ Hr. Botev” - Vratsa: carte postala – fara izd. date –1 3/9 cm

Despre obiect: In centru –vechiul monument al poetului revolutionary ,omorit in balkanul Vratsei – Hristo Botev. Monumentul e inaugurat la 27 mai 1890 si e primul monument din Bulgaria dupa Eliberare.

Autorul sculpturii e Gustav Eberlain. Il intruchipeaza pe Botev in inaltime naturala, si in mina dreapta tine ridicata sabia cu indemnare. ”E ridicat in locul, unde dupa exterminarea cetii lui Botev din Balkanul Vratsei turcii expun capetele taiate ale rebelilor omoriti. Pe postament sunt scrise numele celor ucisi. Azi figura de bronz se gaseste in Muzeul de istorie Regional – Vratsa.

1. Vratsa – monumente. 2. Vratsa – atractii turistice

Sist.N 3

IN VIATA e el, in viata! 1876 : carte postala -Fotoizd. – Sofia, fara an- 15/10cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev in Vratsa. Sculptor – Vl.Ghinovski

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

IN VIATA e el, in viata! 1876-1966 : carte postala - DP"Fotoizdat" –
Sofia, [1966]- 15/ 10 cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev in Vratsa

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postala - DP"Fotoizdat"”
Sofia, fara an – 15/10 cm

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postala - /fotograf .D. Blaeb –
DP "Fotoizdat" -Sofia, fara an – 15/10 cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev in Vratsa. Sculptor –
Vl.Ghinovski

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postalaa - /fotograf .D. Blaeb
–DI "Septembri" -Sofia, 1977 – 15/10 cm

Inscris pe spate: Monument a lui Hr. Botev in Vratsa. Sculptor – Vl.Ghinovski

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postala - /Sn .EVG. Diulgherov
–DI "Septembri" -Sofia, 1980 – 15/10 cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev in Vratsa. Sculptor –
VI.Ghinovski

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postala - /Sn. V.Vasev –DI
“Septembri” -Sofia, 1986 – 15/10 cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev in Vratsa. Sculptor – VI.Ghinovski

1. Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postala - ART TOMORROW. –
Sofia ,[1990] – 15/10 cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev

1.Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

VRATSA. Monument a lui Hr. Botev: carte postala - /Sn. Petar Petrov –
Vizit Vratsa -Vratsa, [2005]– 16/11 cm

Inscriptie pe spate: Monument a lui Hr. Botev

1.Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

[O SUTA douazeci si cinci] 125 ani de la fapta lui Botev si a cetei lui:
Carte postala Ministerul transportului si a telecomunicatiilor – Sofia, 2001 -15/10
cm

Stampila cu imaginea lui Hr.Botev si in scris “25 de ani de la fapta lui Botev si a
cetei lui”, stampila 17.05.2001, Vratsa – 3000

1. Hristo Botev

MONUMENT a lui Hristo Botev

[Monument a lui Hristo Botev] : [calendar de buzunar pentru 2007] Municipiul Vratsa – Vratsa, [2007] -9/6 cm

1. Hristo Botev – monumente.

[CINCIZECI] 50 de ani de la inaugurarea monumentului lui Hristo Botev:carte postala –[Municipiul Vratsa]- Vratsa, 2014 -15/10 cm

Pe spate : istorie si descriere a monumentului montat in 1964 in piata “Hr. Botev” in central Vratsei monument din bronz si granit, inalt 12 m cu autor Vladimir Ghinovski.

1.Vratsa – atractii turistice.2. Hristo Botev – monumente.

ORASUL VRATSA. Monumentul lui Hristo Botev: carte postala /artist A.Padoclavov –SBH- Sofia, fara an -16/13 cm

Reproductie a gravurii

LOCUL mortii lui Hristo Botev – fotografie alb-negru -11/8 cm

Despre obiect: Pe panta de sud-est a virfului Kamarata deasupra vaili Yolkovitsa se gaseste locul mortii lui Hristo Botev.E aratat de singurul martor al mortii lui Botev, ramas viu – Nikola Obretenov, care a luat parte in comisia de determinare a locului mortii lui Voda in 1927. E marcat cu o piatra mare in 1961 si pe ea e incrustata strofa a lui Elisaveta Bagriana – “ Marelui Botev, S-a implinit prorocirea ta – tu esti viu” 20 mai 1876.”

1.Vratsa – atractii turistice. 2. Hristo Botev

MONUMENTUL lui Botev din virful Okolcitsa – fotografie alb-negru – 11/9 cm

Despre obiect: Hotarirea de a se ridica monument la Okolcitsa e luata in 1936. Comitetul executiv de ridicare a monumentului atribuie proiectarea si constructia biroului de arhitectura si inginerie a arhitectului P.Dogramajiev si inginerului N.Novocelski. Proiectul ofera cruce inalta de 26.60 m din fier-beton in forma specifica revolutionarilor. Se construiesc in anii 1936 pina in 1939. In 1947 se i-a hotarirea monumental s-a fie reconstruit ca stea cu cinci colturi si in felul acesta e pina in 1991, cind i se reintoarce forma anterioara – cruce a revolutionarilor.

BALKANUL Vratsei : carte postala – ART TOMORROW – Cultura mine – Sofia,[2005] – fotografie color – 15/10cm

1. Cascada Skaklia. 2. Monumentul lui Hr. Botev la virful Okolcitsa, 3. Minastirea Cerepish, 4. Pestera Ledenika.

VRATSA Locul mortii lui Hristo Botev : carte postala/Sn. G. Rusinov – Fotoizdat –Sofia, 1974 – fotografie color – 15/10 cm

Despre obiect: Pe panta de sud-est a virfului Kamarata deasupra vaili Yolkovitsa se gaseste locul mortii lui Hristo Botev. E aratat de singurul ramas viu martor al mortii lui Botev – Nikola Obretenov, care a luat parte in comisia de determinare a locului mortii lui Voda in 1927. E marcat cu o piatra mare in 1961 si pe ea e incrustata strofa a lui Elisaveta Bagriana – “ Marelui Botev, S-a implinit prorocirea ta – tu esti viu” 20 mai 1876.”

VRATSA . Virful Okolcitsa : carte postala/Sn. G. Rusinov – Fotoizdat – Sofia, 1974 – fotografie color – 15/10 cm

Despre obiect:Hotarirea de a se ridica monument la Okolcitsa e luata in 1936. Comitetul executiv de ridicare a monumentului atribuie proiectarea si constructia biroului de arhitectura si inginerie a arhitectului P.Dogramajiev si inginerului N.Novocelski. Proiectul ofera inalta 26,60 cruce din fier-beton in forma specifica revolutionarilor. Se construiesc in anii 1936 pînă in 1939. In 1947 se i-a hotarirea monumental s-a fie reconstruit ca stea cu cinci colturi si in felul acesta e pînă in 1991, cind i se reintoarce forma anterioara – cruce a revolutionarilor.

MONUMENTUL lui Hristo Botev din virful Okolcitsa /fotograf Slavcho Krastev.
– fara izd. – Vratsa, 2001 –fotografie color – 13/9cm

Hristo Botev. Note biografice

Hristo Botev s-a născut la data de 25 decembrie anul 1847 (în stilul nou - 6 ianuarie anul 1848) în orașul Kalofer în familia profesorului Botio Petkov și Ivanka Boteva. La început (1854-1858) studiază în Karlovo unde preda Botio Petkov, mai târziu se întoarce în Kalofer, continuă educația sa sub îndrumarea tatălui său și în anul 1863 absolvă școala din Kalofer. În luna octombrie, același an, pleacă în Rusia și se înscrie ca un elev privat la al doilea liceu din Odesa, dar este exmatriculat în anul 1865. Pentru câțva timp este profesor în satul basarabean Zadunaevka.

În anul 1867 se întoarce în Kalofer, începe să predice o revoltă împotriva ciorbaciilor și turcilor, iar în sfârșit părăsește Kalofer. În acest timp în ziarul „Gaida”, redactat de către P.R. Slaveikov, este publicată prima poezie a lui Hristo Botev – ”Maițe si” („Mamei mele”).

De la octombrie anul 1867 locuiește în România. Lucrează în Brăilă ca zețar cu Dim. Panicikov, unde se tipărește ziarul „Dunavska zora”. În următorii ani se mută din oraș în oraș, pentru câțva timp locuiește împreună cu Levski. În anul 1872 este arestat pentru activitate revoluționară conspirativă și este trimis la închisoarea din

Focșani, dar eliberat datorita intervenției lui Levski și Karavelov. Începe lucru ca tipograf la Karavelov, iar mai târziu ca asociat și coeditor al organismului revoluționar. Începe activitatea sa ca ziarist și sub redacția sa începe să se publice noul organism al partidului revoluționar – „ziarul „Zname”. În anul 1875 împreună cu Stefan Stambolov publică cartea de poezii „Cântece și poezii”.

Mai 1876 – ca urmare a veștii despre Revolta din aprilie, Botev începe activitate pentru organizarea unei ceți, devine voievodul ei. Din Giurgiu a îmbarcat împreună cu o parte din ceață pe vaporul „Radetzky” și la data de 17 mai forțează pe căpitan să oprească pe malul bulgar de lângă Kozlodui.

La data de 20 mai anul 1876 este următoarea luptă grea – seara după bătălia de pe muntele Balkan de lângă Vrața un glonț străpunge pe Botev.

Drumul de luptă a ceții lui Hristo Botev de la Kozlodui până la muntele Balkan de lângă Vrața

Anul este 1876. Conform deciziei Comitetului revoluționar din Giurgiu împreună cu pregătirea unei revolte în interiorul țării trebuia să se formeze ceți și în afara ei – în Serbia și România, care să treacă în Bulgaria în timpul revoltei.

Pentru un scurt timp prin mediile emigrației bulgare din Valahia este organizată o ceață de două sute de oameni. După refuzul lui Filip Totiu și Panaiot Hitov să preia conducerea sa, drept voievod este ales Hristo Botev.

La data de 16 mai anul 1876 Voievodul împreună cu o parte din ceața sa îmbarcă pe vaporul austriac „Radetzky” de la portul din Giurgiu. Ei călătoresc ca niște grădinari spre Kladovo și Turnu Severin. Ceilalți răsculați se îmbarc de la porturile din Zimnicea, Turnu Măgurele, Corabia și Bechet.

Pe la ora 10 la data de 17 mai se realizează acțiunea preconcepută pentru deturnarea vaporului. Organizarea era atât de bună, încât nici o pușcă n-a pocnit și nu ere nici o victimă. Căpitanului Dagobert Englender a fost dată o scrisoare în limba franceză, în care scria că două sute de voinici bulgari se întorc în patrie ca să ajute pe frații lor răsculați. Circa ora 12 vaporul s-a apropiat de malul lui Kozlodui

și răsculații au coborât pe teren bulgar. După depunerea jurământului și cuvintele pasionate ale lui Botev aceștia s-au îndreptat spre Kozlodui unde se aprovizionează cu căruțele necesare pentru muniție și proviziile.

După un repaus scurt lângă Mateev Gheran, răsculații pornesc prin Zlatia spre Vrața, unde trebuia să ajute cea de-a treia regiune revoluționară Vrața care era în revoltă de trei zile. În drum nu întâlnesc nici o rezistență. Doar voievodul Stoian care se pierduse, a fost găsit după cinci zile ucis de cerchezi.

Ceața face următorul repaus lângă hanul Popovoto Hance din satul Butan unde schimbă și căruțele. Pe podul de pontoane făcut de ei peste râul Ogosta își continuă drumul prin regiunea Rașkovo Bârdo de lângă satul Sofronievo. În noaptea târzie trec prin satele Lipnița, Altimir, Dobrolevo și Borovan. În ciuda așteptărilor lor nimeni nu a aderat la ceață, ceea ce aduce Voievodului prima dezamăgire.

În dimineața devreme la data de 18 mai răsculații sunt deja în periferia satului Banița. Aici îi întâlnește un grup mare de călăreți cerchezi și comandantul militar Nicola Voinovski dă ordinul de a lua cea mai bună poziție pe vârful Milin Kamâk. A început prima bătălie gravă. Dușmanul avea suportul armatei turci regulate venite din Vrața. Lupta a continuat ziua întreagă. Atunci au pierit în jur de 30 de răsculați, între care și stegarul ceții Nikola Simov – Kuruto și popa Sava Katrafilov – membru al statului-major al ceții. În seara târzie reușesc să rupă cercul de lângă Kurni Dol și se îndreaptă spre Vesleț. În timpul traversării șoselei între Vrața și Oriahovo se confruntă cu o călărimă cercheză. În timpul ambuscadei intervenite este ucis consilierul lui Botev - David Todorov din Vrața.

Toată ziua de 19 mai ceața se găsește pe Kolova poiană unde Voievodul încearcă fără succes să contacteze Vrața. În seara târzie primește vestea că la podul Kostalevski va aștepta Mito Spahiiceto cu 200 de oameni și dă ordinul de a se îndrepta în această direcție. La pod însă nu era nimeni și singura scăpare pentru ceață era muntele Balkan de lângă Vrața.

În dimineața devreme la data de 20 mai au început să se urce pe poteca abruptă spre vârful „Vola”. S-au oprit pentru un repaus lângă târlele lui Dimitar Maznata, de la care au luat niște miei care erau încă necoapte, când posturile au raportat că din Vrața vine o armată turcă. Voinovski a determinat pentru pozițiile

ceții vârfurile Kamarata, Kupena, Dalgiya Zeber și Okolcița. Lupta inegală s-a ținut toată ziua. Spre seară armata turcă s-a retras în poziție principală. Răsculații s-au îndreptat spre izvorul Krušovski ca să-și potolească setea. Botev împreună cu membrii statului-major Pero Herțegovineța, Gheorghi Apostolov și Nikola Obretenov s-au așezat sub un măceș de pe dealul de sud-est al vârfului Kamarata, ca să discute acțiunile ulterioare. La un moment dat Botev s-a ridicat ca să vadă în ce direcție au pornit răsculații. Pe neașteptate s-a auzit o împușcătură, acesta s-a clătinat și a căzut lovit fatal în inimă. Camarazii său amuțiți nu puteau să creadă ce se întâmplase. Aceștia i-au luat Voievodului revolverul, sabia, telescopul, harta sângeroasă a Turciei europene, compasul, ceasul, inelul, portofoliul și căciula ca să nu-l recunoască turcii și ca să nu-și bată joc de el.

După moartea lui Botev ceața s-a despărțit în câteva grupuri, un fapt incontestabil fiind că toții s-a îndreptat în sud, spre râul Iskâr, deoarece această parte a munții Balkan era relativ de lipsită de armate ale dușmanului. Nucleul de bază al ceții a condus o luptă în localitatea Krivulio, unde pierie sub-voievodul Pero Herțegovineța. Grupul lui Gheorghi Apostolov coboară spre localitatea Rașov dol. Într-o bătălie grea aici pier toți răsculații, precum și Petko și Gerco – ciobănașii care i-au adăpostit în târlă. Grupul care a rămas cu Voinovski se găsește în muntele Balkan din jurul orașului Troian. Este încolțit la data de 13 iunie. În timpul ambuscadei este ucis Voinovski, Stoian Lovceanliiceto se sinucide, iar ceilalți capitulează.

Pentru eliberarea Bulgariei au pierit 94 răsculați din ceața lui Botev, 26 au fost exilați, 76 au trăit pentru a vedea libertatea, dar cei mai mulți dintre aceștia au trăit în mizerie și au murit devreme din cauza unor boli.

Monumentul lui Hristo Botev în orașul Vrața și monumentul de pe vârful Okolcița. Vaporul „Radetzky”

Primele semne memoriale – crucile din lemn, înlocuite mai târziu cu cruci din piatră, sunt puse la locuri caracteristice pe drumul ceții lui Botev imediat după

Eliberare. În jur de anul 1882 sunt sfințite monumentul Komitski de pe malul orașului Kozlodui, monumentele Raškovo bârdo de lângă Sofronievo și de pe vârful Banin în partea de est al localității Milin Kamak, monumentul Voievodului Stoian în localitatea Prapora de lângă Altimir și capela cu monument în localitatea Rašov dol de lângă Lyuti Brod. Încep comemorările în Vrața și muntele Balkan din jurul orașului Vrața. În anul 1890 în centrul orașului Vrața se deschide primul monument al lui Hristo Botev. Atunci pentru prima dată studenții vizitează comemorarea din Vrața, iar în masă pornesc spre „orașul gloriei lui Botev” în anul 1910 – meritul în mare măsură aparține profesorului Aleksandar Balabanov: „Studenții mei viguroși de atunci și eu am decis să amplificăm din an în an comemorările, până când le facem naționale.” Pentru aceste serbări naționale N. Naciov scrie în anul 1918: „Astăzi în Vrața, pe piață s-a ridicat un monument modest pentru Botev. În fiecare an la data de 18 mai (stil veche) la locul unde acesta a fost omorât, se face o adunare și se face panahidă pentru eroii pieriți, iar țărani rămași vii povestesc oaspeților și progeniturii despre eroul mucenic și camarazii său povești transformate acum în legende mitice.”¹

În anul 1936 comitetul lui Botev din Vrața adoptă construirea monumentului de la Ocolcița pe baza proiectului arhitectului Petâr Dogramagiev și inginerului Nikola Novoselski în forma unei cruci cu opt brațe cu o înălțime de 28 de metri. Construirea este terminată în anul 1939.

În anul 1946 cei trei patrioți Dimitâr Osinin – istoric, folclorist și scriitor, Ivan Velkov – istoric, și Pavel Deliradev – scriitor și savant trec pe drumul ceții lui Botev de la malul orașului Kozlodui până la muntele Balkan din jurul orașului Vrața și îl marchează pe hartă. Marcarea drumului astfel conturat începe în anul 1949 când de la malul orașului Kozlodui până la poalele muntelui Balkan de lângă

¹ *Nachov, Nikola. Hristo Botiov. Sofia, Razvitie, 1918.*

Vrața au fost puse 53 semne de marcaj din piatră, iar după comisia din anul 1953 marcajul este continuat până la locul de moarte al lui Botev și semnele ajung 69. Celor trei savanți aparține ideea ca Drumul lui Botev să se formeze ca un Monument-alee, pentru care scop în anul 1958 este publicată Ordonanța consiliului de miniștri Nr. 89. Începe o împădurire pe scară largă la care participă toți locuitorii din orașele de lângă drumul ceții. În monitorul oficial nr. 99 din anul 1993 Drumul lui Botev este declarat „Un monument istoric al culturii de importanță națională”.²

„Zilele lui Botev” sunt ținute în fiecare an de la 24 mai până la 2 iunie în Vrața și sunt dedicate poetului-revoluționar Hristo Botev și ceții sale, și-au jertfit viața în lupta pentru eliberarea de sub conducerea otomană.

Vaporul austriac „Radetzky” este construit în anul 1851 în șantierul naval „Obuda – Budapesta” (Atunci Austro-Ungaria). În primul rând a aparținut Societății imperiale și regale privilegiate dunărene (denumire de până în anul 1918). Poartă numele feldmareșalului Josef Venzel Radetzky, un slav, de origine slovacă. În onoarea aniversării a 90 de ani de la decesul eroic al lui Hristo Botev 1 200 000 de copii bulgari strâng fonduri pentru construirea unei copii exacte a vaporului legendar pentru istoria noastră. Astfel vaporul reconstruit Radetzky este lansat la apă la data de 28 mai anul 1966 și la data de 30 mai acostează la malul de la Kozlodui. Vaporul-muzeu național „RADETZKY” din orașul Kozlodui a fost întemeiat prin Ordonanța Consiliului de miniștri de la data de 16 martie anul 1982. Statusul său este național și sub protecția sa sunt la primul rând vaporul – muzeu „Radetzky”, dar și galeria de artă creată în anii precedenți. (1989-1990).

² *Complexa memorială „Drumul lui Botev”*. Vrața, 2000, p.3-4.